

Zasedání Pracovní skupiny pro bezpečnost

Datum konání: 6. března 2020
Zahájení: 9:30 – cca 13:00 hodin
Místo konání: Úřad vlády ČR – Vladislava 4, Praha 1 – místnost: Fórum

Přítomni: Dvořák Vladimír, Guži Zdeněk, Kandrač Dušan, Koutný Petr (zástup za Petra Sehnoutku), Lesa Petr, Lupták Lubomír, Oláh Štefan, Růžička Čeněk, Slanina Simon, Theuserová Iveta

Omluveni: Lučanský Rastislav, Stojka Josef, Láznová Hana

Nepřítomni: Ščuka Tomáš

Hosté: Gába Karel, Koky Cyril, Miovský Michal, Vedralová Jarmila

Úřad vlády ČR: Juhásová Marianna, Jůnová Klára

Program:

9:30	Zahájení zasedání
9:45	Drogová problematika u romské menšiny
10:45	Informace Ministerstva vnitra o náboru romských uchazečů k Policii ČR
11:15	Asistenti prevence kriminality, domovníci a jejich rozšiřování v obcích ČR
11:45	Různé
12:15	Závěr

Úvod

Klára Jůnová, tajemnice Pracovní skupiny pro bezpečnost (dále jen „Pracovní skupina“), zahájila jednání Pracovní skupiny a přivítala její členy. Následně v úvodu jednání vystoupil také předseda Pracovní skupiny Zdeněk Guži, který přítomné taktéž přivítal a představil program jednání.

V úvodu jednání vystoupila také místopředsedkyně Pracovní skupiny Iveta Theuserová, která vznesla návrh na případnou revizi členů Pracovní skupiny, kteří se jednání neúčastní, případně se řádně neomluví. Tito členové by v případě jejich ukončení členství mohli být nahrazeni jinými experty na oblasti, které jsou v rámci Pracovní skupiny projednávány. Na tuto výzvu reagovala Klára Jůnová, která uvedla, že návrhy na jmenování a odvolávání členů Pracovní skupiny musí vzejít od předsedy Pracovní skupiny a dále souhlasila s tím, že někteří členové se z jednání neomlouvají. Dále také apelovala na to, aby se členové, kteří se nemohou jednání zúčastnit, omlouvali přímo jí, jako tajemnici Pracovní skupiny, a nikoliv pouze předsedovi Pracovní skupiny.

1. Drogová problematika u romské menšiny

K prvnímu bodu jednání vystoupil Michal Miovský z 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, který je zároveň přednostou Kliniky adiktologie 1. Lékařské Fakulty UK a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze.

Michal Miovský na úvod bodu informoval o příkladech institucí pečujících o romské pacienty závislých na návykových látkách, jež působí v Brně. Dále také uvedl, že při výzkumu drogové problematiky u romské populace dochází k problémům zejména v komunikaci mezi výzkumníky a uživateli návykových látek a také ve strategii sběru dat pro jednotlivé studie. V této souvislosti uvedl, že sběr dat u národnostních menšin obecně se oproti majoritní populaci výrazně liší, proto je nutné počítat s rozdílným přístupem a je nutno se na něj při přípravě výzkumu připravit.

Michal Miovský v rámci své prezentace dále představil tři témata, která by rád na zasedání Pracovní skupiny projednával. Jednalo se o témata: „*Detekce, léčba a rehabilitace u dětí v ústavní péči; Specifické terénní služby a vězeňská zařízení a Sběrné systémy Národního monitorovacího střediska a jeho aktivity*“.

Michal Miovský pokračoval při své prezentaci tématem *Detekce, léčby a rehabilitace u dětí v ústavní péči*. Podle něj je jádrem problému extrémně obtížná detekce jednotlivých skupin drogově závislých dětí, nečinnost jednotlivých škol v řešení problému, nebo dokonce jeho zatajování. Také uvedl, že v ústavní výchově a péči má téměř každé dítě zkušenost s návykovými látkami, jako jsou marihuana či těkavé látky a cigarety jsou u této skupiny uživatelů naprosto běžné. K tomuto tématu byl také před jednáním Pracovní skupiny zaslán jeho členům výzkum na uvedené téma.

Dále prezentace pokračovala představením analýzy drogových služeb z hlediska národnostních menšin a přistěhovalců, který byl realizován v Praze. Uvedl, že mnohé organizace poskytující adiktologické služby a programy zaměstnávají lidi z národnostních menšin, včetně Romů nebo cizince. Informoval však, že velice záleží na managementu jednotlivých organizací, jak se k poskytování svých služeb staví. Některé proaktivnější organizace se zaměřují i na národnostní menšiny, ale podle jeho názoru to není zcela běžné. Jako příklad programů zaměřených na romskou populaci uvedl organizace fungující v Praze či v Brně. Naopak nedostatečné pokrytí všech těchto služeb, včetně služeb přímo pro romské uživatele je v Ostravě a Ústí nad Labem.

Michal Miovský uvedl také studii zaměřenou na ruskojazyčné uživatele na pražském hlavním nádraží. Tato studie ukázala velké problémy spojené zejména s dětskou prostitucí a s tím související užívání drog. Upozornil, že na tyto uživatele je zaměřeno jen velmi málo služeb a je třeba to řešit, než se problém ještě více prohloubí. Proto by se dle něj měla Pracovní skupina zabývat také ústavní výchovou a péčí v ní o uživatele návykových látek, aby se začaly řešit i tyto problémy.

V neposlední řadě byl také představen pilotní program, který se realizuje v Praze v Krči, a který nabízí pomoc závislým dívkám. V této souvislosti vyzval Pracovní skupinu k diskusi a případné pomoci tomuto projektu. Informoval také, že v tuto chvíli vzniká koncepce dětské dorostové péče, se kterou by se, dle jeho názoru, měla Pracovní skupina seznámit (po jejím dokončení).

V rámci diskuze Jarmila Vedralová, ředitelka Odboru protidrogové problematiky, informovala, že ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) pracují na zajištění adiktologické péče v pobytových školských zařízeních. Vzhledem k tomu, že adiktolog je zdravotnický pracovník, jedná se o poskytování zdravotní služby, která může být poskytována

pouze ve zdravotnickém zařízení. Do úvahy připadá změna právní úpravy, což ale může být na léta, nebo nalezení jiné možnosti zajištění dostupnosti adiktologické péče pro cílovou skupinu. V rámci projektů zaměřených na národnostní menšiny pak zmínila terénní programy v Praze a v Brně a vyzvala Pracovní skupinu k případnému přednesení návrhů na zlepšení poskytování adiktologických služeb.

Do diskuze se dále zapojil Čeněk Růžička, který se tázal, zda je zmapovaná romská komunita rizikových uživatelů drog. Michal Miovský odpověděl, že data pro romskou menšinu jsou odhadová, a že přesná data z této oblasti jsou známá pouze pro majoritní populaci. Klára Jůnová také dodala, že se případný výzkum na toto téma může zařadit do Strategie romské integrace po roce 2020 a provést v následujících dvou letech. Michal Miovský zároveň uvedl, že v současné době se dokončuje vyhodnocení výzkumu zaměřeného na romské uživatele návykových látek a v případě zájmu může být na příštím jednání představena metodika sběru dat, včetně předběžných výsledků.

Iveta Theuserová dále představila své vlastní zkušenosti s romskými uživateli drog v lokalitě Janov v Litvínově, kde pracovala v rámci organizace Most k naději, z.s., která se dlouhodobě věnuje problematice drogově závislých. V této souvislosti uvedla, že další výzkum by se měl určitě podpořit, a že by řešení problému mělo začít dílčími opatřeními. V souvislosti s případným výzkumem dodala, že by se realizace výzkumu měli účastnit romští aktéři, aby opadlo napětí mezi výzkumníky a romskou menšinou a v rámci řešení problému by se měl vytvořit cílený program na rodiny a blízké uživatelů návykových látek. Podle ní je však klíčové v celé problematice romských uživatelů drog nedostatečný počet romských pracovníků v organizacích poskytujících adiktologické služby. Podle ní je romská menšina velmi uzavřená a o to více, pokud se jedná o problémy, jako je užívání návykových látek a existenční problémy, které se s užíváním návykových látek pojí. V této souvislosti navrhla, aby byli romští pracovníci zaměstnáváni na pozicích pracovníků v sociálních službách, kde není povinnost dosaženého vzdělání. Dále by se také mělo více pracovat s jednotlivými rodinami, jelikož závislostní jednání často přechází z rodičů přímo na děti, které jsou poté vystaveny nejen patologickému chování svých rodičů, ale sami si tyto návyky přebírají.

Petr Lesa v rámci diskuze uvedl, že bude se svými kolegy z Kanceláře veřejného ochránce práv diskutovat o další provázanosti a spolupráci v rámci ústavní výchovy a péči o uživatele návykových látek v ní. Zároveň přislíbil, že se společně s kolegy bude snažit vyvíjet tlak na ředitele škol, aby se do projektů zabývajících se drogovou problematikou více zapojili a více se věnovali prevenci užívání návykových látek.

Dušan Kandrač dále představil svou individuální zkušenost ze Vsetína, kde se v romské komunitě rychle rozrůstá počet uživatelů návykových látek. Problém podle něj však je dovést lidi užívající návykové látky k účasti na projektech, které se snaží drogovou problematiku řešit. Dle něj je také důležité, aby se v projektech pohybovali lidé přímo z dané komunity, jelikož jejich náhled na věc a znalost místní komunity je nenahraditelná.

Dále byl diskutován projekt Státního zdravotního ústavu, který má v tuto chvíli relativně hustou síť romských mediátorů zdraví. Jarmila Vedralová v této souvislosti uvedla, že ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem projedná možnost zapojení komunitních sítí do této problematiky. O výsledcích těchto jednání bude Pracovní skupina informována na příštím jednání.

2. Informace Ministerstva vnitra o náboru romských uchazečů k Policii ČR

Vladimír Dvořák zahajuje bod jednání a informuje o náboru romských uchazečů k Policii ČR. Informuje, že již 4. února 2020 proběhlo setkání s představiteli Ministerstva vnitra (dále jen „MV“),

kde se domluvil další postup k náboru romských uchazečů k Policii ČR. Projekt bude zaměřený na lidi s nižším stupněm vzdělání. MV poskytne finanční prostředky na marketingovou kampaň ke zvýšení zájmu o tento projekt. Na realizaci kampaně se budou podílet i zástupci romské menšiny, kteří již u Policie ČR pracují. Pro romské uchazeče budou dostupné přípravné kurzy na psychologické vstupní testy k Policii ČR, jelikož se prokázalo, že zejména kvůli častému nepochopení zadání romští uchazeči o zaměstnání u Policie ČR selhávají. Zápis z tohoto jednání byl již Pracovní skupině rozeslán k dispozici.

Ľubomír Lupták navrhoval, aby se kampaň do budoucích let zaměřila i na mladší lidi než jen ty v náborovém věku. Dle něj je třeba motivovat děti již od dětství. Petr Koutný, zástupce Policie ČR, v této souvislosti informoval, že z jejich dat o náboru vychází, že zaměření na kteroukoli jinou skupinu, než tu v náborovém věku je bezpředmětné. Děti nesmýšlejí o postavě policisty jako o svém možném budoucím zaměstnání. Dále také uvedl, že i přesto, že se náborová kampaň zaměří na uchazeče z řad Romů, podmínky pro přijetí k policii jsou pro všechny stejné.

Klára Jůnová doplňuje, že v rámci setkání 4. února Úřad vlády ČR nabídl použití sítě krajských koordinátorů, terénních pracovníků i neziskových organizací coby šířitelů kampaně.

Čeněk Růžička na závěr diskuze také vznesl dotaz, jak konkrétně probíhá přihlášení romských zájemců do programu. Vladimír Dvořák uvedl, že z průzkumu vyplynulo, že přihlášení probíhá nejčastěji skrz kontaktního pracovníka nebo právě náborovou kampaň.

3. Asistenti prevence kriminality, domovníci a jejich rozšiřování v obcích ČR

Vladimír Dvořák informoval o dotačních programech krajů a obcí zaměřených na asistenty prevence kriminality (dále jen „APK“). Uvedl, že nadále pokračují tříleté dotační programy. V rámci programu došlo ze strany Ministerstva vnitra k doporučení ke zvýšení maximálního platového ohodnocení APK z 20.000 Kč na 25.000 Kč, vždy však dle možností poskytovatelů. Ministerstvo vnitra zvýšilo platové ohodnocení APK z 20.000 Kč na 22.000 Kč. Mezi další zdroje financování APK pak patří Úřad práce, OPZ nebo vlastní zdroje obce.

V rámci diskuze ohledně zastoupení Romů mezi APK dále uvádí příklad z Českých Budějovic, konkrétně ze sídliště Máj. Ze zkušenosti potvrzuje, že všichni APK působící v Českých Budějovicích jsou romské národnosti. V rámci své činnosti se aktivně zapojují do pomoci místní komunitě a úzce spolupracují s Městskou policií Českých Budějovic.

Ľubomír Lupták se dále tázal na informace z některých krajů o tom, že domovníci již nebudou financováni z rozpočtu Ministerstva vnitra a do dalšího období tak hodlají požádat o finanční podporu z operačního programu. Vladimír Dvořák však odpověděl, že tato informace není pravda. Ministerstvo vnitra bude i nadále podporovat domovníky, jelikož projekt na jejich podporu stále běží a poběží minimálně další tři roky. V roce 2020 končí pouze finanční podpora z v rámci jejich Evropského projektu.

Klára Jůnová na základě předchozích sdělení dodává, že by se Pracovní skupina měla zbavit představy, že většina APK nejsou Romové. Je to přesně naopak, odhaduje, že přibližně 80 – 90 % APK jsou právě zástupci romské menšiny a odhad jejich zastoupení se uvádí každoročně ve Zprávě o stavu romské menšiny.

Cyril Koky naopak uvedl, že například v Kolíně je deset APK, ale žádný z nich není Rom. Podle něj je ale problémem, že Romové nemají zájem pracovat jako APK.

Dále Iveta Theuserová vznesla dotaz, proč členové Pracovní skupiny nejsou členy Republikového výboru pro prevenci kriminality. Vladimír Dvořák odpověděl, že zasedání v tomto roce doposud neproběhlo. Klára Jůnová dodala, že členkou Republikového výboru pro prevenci kriminality je ona a po domluvě s ředitelem Odboru pro prevenci kriminality JUDr. Michalem Barboříkem, budou členové Pracovní skupiny na jednání zváni jako hosté, a to v případě, že se projednávané téma bude týkat právě romské menšiny. V této souvislosti však přislíbila ověření možnosti rozšíření členství Republikového výboru pro prevenci kriminality ještě o jednoho člena.

Zdeněk Guži dále vyzval přítomné k diskusi o náboru nových APK. Rád by slyšel nové návrhy, popřípadě možnosti, jak nalákat lidi k práci APK. Dušan Kandrač ze své zkušenosti uvedl, že nejde jenom o nábor nových APK, ale také o komunikaci s vedením obcí, které je musí chtít zaměstnat. Klára Jůnová říká, že v tuto chvíli je důležité zpracovat informace o APK, které získala od krajských koordinátorů a zmapovat jejich územní rozmístění. Výsledek by pak měl pomoci k jednoduššímu náboru APK do obcí.

4. Různé

Klára Jůnová v rámci bodu různé uvedla, že cca za měsíc budou na webových stránkách Ministerstva financí zveřejněny výzvy z Norských fondů. Jedna z nich se bude týkat romských poradců, kdy obce s rozšířenou působností si budou moci zažádat o dotaci na jejich zaměstnání či rozšíření jejich úvazku, nebo na vytvoření akreditovaného kurzu pro romské poradce a zaměstnance státní správy (oprávněným žadatelem bude rovněž kraj). Druhá výzva pak bude zaměřená na budování romských platforem. Tato výzva je prioritně určena pro romské a proromské nestátní neziskové organizace.

Zapsala: Mgr. Klára Jůnová

Schválil: Bc. Zdeněk Guži